

[Knud Lind]

manden er flink til at hjælpe, vil det alligevel sædvanligvis være kvinden, der laver langt det meste arbejde i hjemmet.

Denne opfattelse bakkes op af en undersøgelse, Jyllands-Posten har foretaget, og hvis resultat man kunne se i avisen den 5. november 1978. Undersøgelsen viser ganske tydeligt, at alt er ved det gamle i de små hjem: kvinderne laver mad og gør rent, og mændene slår søm i og ordner haven. Dog er der lidt håb for kvinderne, idet unge mænd er lidt mere rede til at dele de sure pligter med deres koner, end det tidligere var tilfældet. Men selv i hjem, hvor begge har heltidsudarbejde, er der skævhed i den hjemlige byrdefordeling. Således er det i dag sådan, at stadig væk 88 pct. af kvinderne foretager madlavningen.

Ligestillingsproblematikken må ikke være politisk; ligeret skabes ikke med resolutioner, eller med forespørgselsdebatter for den sags skyld. Rødstrømper må gøre sig klart, at man ikke med vold og bombastiske udtalelser kan skabe ligeret for kønnene. Tværtimod opnår man på den måde blot, at hele kvindesagen og for den sags skyld kernefamilien bliver latterliggjort. De kvinder, hvis sag man kæmper for, vil ofte være kvinder, der har gået hjemme og passet mand og børn i 10, 15, 20 år. En sådan kvinde forstår ikke rødstrømpernes voldsomhed, og hun forstår heller ikke de voldsomme debatter, der føres. Det allerværste er, at hendes mand, som jo var den, der skulle påvirkes, synes, at det er komplet tåbeligt.

Hele udviklingen går jo i den retning, at de kvinder, der har fået en uddannelse, og som økonomisk kan klare sig selv, nok skal gøre alt, hvad de kan, for at få ligestilling gennemført så vidt muligt, men alle de andre – og dem er der stadig flest af – har ikke mulighed for at leve op til en total ligestilling. Den kræver nemlig først og fremmest en økonomisk baggrund for at træffe et frit valg, og den baggrund har de ikke. Det er bedre at fremme en harmonisk udvikling end at presse noget ned over hovedet på folk med debatter, som de ikke forstår og ikke kan leve op til.

Fremskridtspartiet mener, at en bedre udvikling i hjemmet afhænger af familiens stilling til byrdefordelingen og arbejdet i hjemmet. Vi mener dog ikke, at en form for hu-

struløn er sagen på nuværende tidspunkt; det har landet ikke råd til økonomisk.

Der dukker en mærkværdig problematik op ved denne debat: i de gode tider blev kvinderne trukket ud på arbejdsmarkedet, og familien satte sig i gæld ved køb af vaskemaskine, opvaskemaskine osv. og fik udgifter til pasning af børn i børnehave og vuggestue. Nu har vi nået de dårlige tider, og så er det god latin, at kvinden går derhjemme, eller ægtefællen, som man skriver her, hvis der skal være ligeret, og dette overlades til familien selv.

Til slut vil jeg sige, at medens kristeligt folkeparti, når de taler om ægtefælle, formentlig mener ægteviet, er det for fremskridtspartiet ganske underordnet, om et par er ægteviet eller ej.

Bertel Haarder (V):

De sociale udgifters andel af nationalproduktet er blevet fordoblet på lidt over 10 år, og alligevel tror jeg, der er mange, der har på fornemmelsen, at de sociale tilstande i Danmark måske ikke er blevet helt tilsvarende forbedret. Der er ingen tvivl om, at dette forhold hænger sammen med svækkelsen af familien, det hænger sammen med, at det selv bærende sociale netværk, som familien tidligere har udgjort, er blevet svækket, så det ikke kan bære så meget mere, og de større offentlige byrder er altså til dels blevet opvejet af, at familien bærer så meget mindre.

Symptomer på det ser vi i den tiltagende debat om, hvad forældre dog skal gøre, når børn bliver syge, i debatten om plejeorlov – som nogle partier nu vil føre herind i salen med meget kort varsel – i debatten om barselorlov, det tiltagende behov for tilskud til småbørnsfamilier – det hele afspejler dette, at familien er blevet mere skrøbelig og derfor har brug for hjælp, lige så snart der opstår noget usædvanligt.

Det siger noget om, at de hjemmegående ægtefælles indsats i hjemmet i allerhøjeste grad også har noget med offentlig udgiftspolitik at gøre. For så vidt er denne forespørgsel altså berettiget, selv om den er noget vag, og selv om det er vanskeligt for os ordførere at vide, hvad vi egentlig skal tage stilling til eller snakke om.